

NORDLANDSPOSTEN FREDAG 5. NOVEMBER 1993

General Dietls redningsmenn

Adolf Hitler ble kjent med den senere general Eduard Dietl i 1918. De ble snart nære venner. Det var neppe noen tilfeldighet at daværende generalmajor Dietl fra Bayern ble utpekt til å lede erobringen av Narvik i april 1940. Han kom i land med sine bergjegere, men da han ikke kunne få forsyninger hverken over sjø eller land ble hans stilling snart prekær. Uten «gode» nordmenns hjelp ville Dietl ha blitt tvunget til kapitulasjon eller evakuering inn i Sverige.

Allerede 13.4.40 inneholder Adresseavisen en takk fra Trondheims tyske kommandant, oberst Weiss, til myndighetene i Trondheim, «hos hvem jeg har møtt forståelse og stor imøtekommenhet.» Imøtekommenheten synes å ha fortsatt.

Mens man i Oslo opprettet Administrasjonsrådet i april dagene 1940, ble det i Trondheim dannet en Centralkomite for Trøndelag. I ledelsen satt ordfører Ivar Skjaanes (A). Hans nære medarbeider var rådmann O.C. Gundersen, også (A) Johan Cappelen og Andr. Claussen var med i komiteen.

Sjefen for Milorg D 13, major Langeland, skriver i sin bok «Dømmer ikke» s.58 under avsnittsoverskriften: «Ordføreren i Trondheim m.fl. redder Dietl ved Narvik.» Videre står det i Milorgmannens bok: «Myndighetene gikk med stor energi inn for å skaffe tyskerne arbeidere» til utvidelse av flyplassene Værnes og Lade. Både gjennom presse og kringkasting sender Centralkomiteen ut kunngjøring om at arbeidere «straks i dag» må melde seg til arbeid på nevnte flyplasser. Arbeidsfolk fulgte oppfordringen og gjorde en god jobb.

Om betydningen av flyplassutbedringene beretter major Langeland: «Værnes spilte en meget viktig rolle i de tyske transporter. For tyskerne ved Narvik var disse transporter absolutt nødvendige fordi Værnes var den eneste forbindelse de hadde.»

Det majoren skriver er helt sammenfallende med general Dietls rapport: «Gjennom luften måtte vi få ammunisjon, utrustning, delvis også forpleining, kort sagt alt en troppestyrke trenger for å eksistere. Dessuten hadde flyvåpenet til oppgave å holde plagsomme fiendtlige krigsfartøyer i sjakk. Ennå et tredje punkt må nevnes: «Vi manglet artilleri, og derfor måtte flyvåpenet erstatte artilleriet.»

Bjørn Bjørnsen beretter i sin bok «Narvik 1940» s.270: «Kakao og fallskjermtropper, ammunisjon og annet utstyr ble sluppet over

Fikk hjelp. Mange «gode» nordmenn hjalp general Dietl til å klare seg fast i Narvik i 1940; hevder innsenderen.

Narvik i stadig større mengder.» I «Krigen i Norge» II s.122 forteller Willy Brandt at de tyske flyene som tok av fra baser ved Trondheim også «voldte betydelig skade blant allierte krigsskip og marinefartøyer.»

Oberst Munthe-Kaas nevner i «Krigen i Narvik» s.122 at over 1.000 fallskjermjegere ble sluppet over Narvikområdet til forsterkninger for Dietl.

Blant Værnesarbeiderne har antagelig bare én vært medlem av NS. Han ble satt under tiltale for bl.a. å ha tatt arbeid på Værnes. På den annen side ble ordfører Skjaanes utnevnt til fylkesmann og Johan Cappelen ble justisminister i Gerhardsens første regjering. Da han sluttet, ble han etterfulgt av O.C. Gundersen.

To ting må jeg tilføye. Centralkomiteens arkiv er sporløst forsvunnet. Major Langeland ble tiltalt for injurier for sine frimodige ytringer. Han ble frikjent av retten.

John Sand